

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **G., s. r. o., B.**, IČO: X., zastúpeného advokátkou JUDr. A. Č., B., proti žalovanému **A., a. s., Č.**, IČO: X., zastúpenému A. & P., s. r. o., Š., IČO: X., **o určenie neplatnosti uznesení valného zhromaždenia**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 13Cb 37/2011-137, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Lučenec z 8. augusta 2011, č. k. 13Cb 37/2011-137 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica z 5. marca 2012, č. k. 43Cob 256/2011-196 v znení opravného uznesenia z 29. marca 2012, č. k. 43Cob 256/2011-212, takto

r o z h o d o l :

Konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky sa **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Lučenec rozsudkom z 8. augusta 2011, č. k. 13Cb 37/2011- 137 zamietol žalobu a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na účet zástupcu 666,96 eur náhrady trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalovaný písomnou pozvánkou zvolal mimoriadne valné zhromaždenie obchodnej spoločnosti P. - N., a. s., na 27. decembra 2010 o 11.00 hod. s programom: 1. Otvorenie, 2. Voľba orgánov valného zhromaždenia, 3. Schválenie vkladu časti podniku do základného imania dcérskej spoločnosti, 4. Schválenie zmluvy o predaji časti podniku, 5. Rôzne a 6. Záver. Pozvánka bola podpísaná predsedom predstavenstva Ing. M. V. a podpredsedom predstavenstva Ing. M. K. s tým, že valné zhromaždenie zvoláva predstavenstvo obchodnej spoločnosti. Podľa § 194 ods. 1 Obchodného zákonníka môžu stanovy obchodnej spoločnosti určiť, že členov predstavenstva volí a odvoláva dozorná rada spôsobom v nich uvedeným, t. j. odlišným spôsobom kreovania

predstavenstva, ako upravuje zákon, a to voľbou na valnom zhromaždení akcionárov alebo iných osôb na dobu určenú v stanovách. Ako vyplýva z citovaného ustanovenia, pokiaľ stanovy nemajú inú úpravu, členov predstavenstva volí a odvoláva valné zhromaždenie na dobu najviac piatich rokov. Stanovy môžu určiť, že táto právomoc sa deleguje na dozornú radu za predpokladu, že stanovy určia spôsob voľby a odvolávania predstavenstva dozornou radou. Dozorná rada je oprávnená v rámci delegovanej pôsobnosti voliť a odvolávať členov predstavenstva, ak to v súlade s § 187 ods. 1 písm. c/ a § 194 ods. 1 Obchodného zákonníka stanovy akciovej spoločnosti určia, vrátane určenia spôsobu voľby a odvolávania členov predstavenstva. Pod spôsobom voľby a odvolávania členov predstavenstva je potrebné rozumieť najmä určenie, kto a akým spôsobom voľbu navrhuje, kto a akým spôsobom navrhuje odvolanie členov predstavenstva, pretože pravidlá rozhodovania dozornej rady sú v § 201 ods. 3 Obchodného zákonníka uvedené ako kogentné. Článok VI. bod 4 stanov neurčuje dostatočne konkrétne spôsob voľby a odvolávania členov predstavenstva dozornou radou, nie sú splnené kogentné predpoklady delegovania pôsobnosti z valného zhromaždenia na dozornú radu. Za tohto predpokladu preto súd v súlade s vysloveným názorom žalobcu súhlasí, že pôsobnosť voľby a odvolávania členov predstavenstva ostáva v pôsobnosti valného zhromaždenia s poukazom na § 187 ods. 1 písm. c/ Obchodného zákonníka a v tejto časti súd ex offio prihliadol na neplatnosť stanov žalovaného pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

Ďalej uviedol, že stanovy sú v tejto časti absolútne neplatné, lebo dozorná rada nemá platne zverenú delegovanú právomoc na voľbu členov predstavenstva. Ak teda zapísaní členovia predstavenstva neboli zvolení do funkcie členov predstavenstva valným zhromaždením, nakoľko boli zvolení dozornou radou bez právnych účinkov, potom tieto osoby nezastávali funkcie členov predstavenstva a zvolanie valného zhromaždenia prostredníctvom zverejnenia oznámenia o konaní valného zhromaždenia, je v rozpore s ust. § 194 ods. 2 Obch. zák., lebo valné zhromaždenie zvolávali osoby nevykonávajúce funkcie členov predstavenstva, a preto sa valné zhromaždenie konalo v rozpore s ust. § 184 ods. 2 Obch. zák.

Žalobe o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia môže súd vyhovieť len za predpokladu, ak porušenie zákona, spoločenskej zmluvy alebo stanov, mohlo obmedziť práva spoločníka, t. j., ak predmetné uznesenie bolo síce prijaté postupom, ktorý znamená

porušenie zákona, spoločenskej zmluvy alebo stanov, zároveň však takéto porušenie mohlo obmedziť vo vzťahu k obsahu tohto uznesenia, práva akcionára, ktorý sa domáha určenia neplatnosti. Podľa súdu pri príprave valného zhromaždenia došlo k porušeniu zákona v spojení s porušením stanov obchodnej spoločnosti, preto súd skúmal, či takéto porušenie pri zvolávaní valného zhromaždenia mohlo mať za následok obmedzenie práv akcionára. Vzhľadom na prípravu valného zhromaždenia, ktoré bolo zvolané písomnou pozvánkou s konkrétnym obsahom, v lehote dostatočnej na prípravu valného zhromaždenia k akcionárom, ktorí sa mohli zhromaždenia zúčastniť, súd konštatoval, že žalobca mohol využiť svoje práva akcionára, mohol sa na takto zvolanom zhromaždení zúčastniť, vrátane hlasovania o jeho programe a jednotlivých navrhovaných uzneseniach. Medzi porušením zákona a napadnutým uznesením valného zhromaždenia musí byť vecná súvislosť. Súd uzavrel, že žalobca sa mohol zúčastniť valného zhromaždenia so všetkými právami akcionára a taktiež o týchto bodoch programu mohol hlasovať. Ďalej uviedol, že predmetnými uzneseniami nadobudli určité práva tretie osoby, u ktorých platí prezumpcia a vyvrátiteľná domnienka dobrovoľnosti nadobudnutia ich práv s poukazom na ust. § 131 ods. 4 Obch. zák. Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

Na odvolanie žalobcu vec prejednal a rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací. Rozsudkom z 5. marca 2012, č. k. 43Cob 256/2011-196 v znení opravného uznesenia z 29. marca 2012, č. k. 43Cob 256/2011-212 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. O trovách konania si vyhradil rozhodnúť podľa § 214 ods. 5 O. s. p.

Rozhodol tak s odôvodnením, že súd prvého stupňa zistil dostatočne skutkový stav a zistené skutočnosti správne posúdil podľa § 131 v spojení s § 183 Obchodného zákonníka. Ďalej uviedol, že uznesenia mimoriadneho valného zhromaždenia žalovanej spoločnosti prijaté 27. decembra 2010, neplatnosti ktorých sa žalobca domáha, boli prijaté za prítomnosti majoritného akcionára žalovaného (D., a. s., Š.), ktorý bol ku dňu konania mimoriadneho valného zhromaždenia majiteľom 86 205 ks akcií spoločnosti, čo predstavuje 98,59% podiel na základnom imaní žalovaného, zatiaľ čo žalobca vlastní 73 ks akcií (podiel 0,083% na základnom imaní). Žalobca v konaní tvrdil, že v prípade uvedených uznesení došlo k zásahu do jeho práv akcionára podieľať sa na riadení spoločnosti, práva akcionára zúčastniť sa na riadne zvolanom valnom zhromaždení, t. j. (na valnom zhromaždení zvolanom regulárnym štatutárnym orgánom) a hlasovať na ňom, ako aj vykonávať ďalšie práva akcionára. Tvrdil

tiež, že konaním MVZ a prijatými uzneseniami, ktorými došlo k predaju prakticky celého majetku žalovaného vo forme predaja časti podniku, ako aj vkladu časti majetku do dcérskej spoločnosti žalovaného, stratil žalobca možnosť ovplyvňovať prevádzkovú a finančnú činnosť prostredníctvom riadne zvolených členov predstavenstva.

Odvolací súd súhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že aj keď mimoriadne valné zhromaždenie žalovanej spoločnosti zvolali členovia štatutárneho orgánu, ktorí podľa žalobcu neboli do svojich funkcií platne zvolení, nebolo obmedzené právo žalobcu ako akcionára zúčastniť sa tohto valného zhromaždenia a hlasovať na ňom. Sám žalobca potvrdil, že o konaní mimoriadne valného zhromaždenia 27. decembra 2010 o 11.00 hod. v sídle žalovanej obchodnej spoločnosti informovaný bol. Rovnako nebolo obmedzené ani porušené právo žalobcu ako akcionára podieľať sa na riadení obchodnej spoločnosti. Hlasovacie právo akcionára sa odvodzuje od menovitej hodnoty akcií, pokiaľ by teda aj bol žalobca na tomto mimoriadnom valnom zhromaždení hlasoval proti predaju majetku, resp. jeho vkladu do dcérskej obchodnej spoločnosti, nemalo by to takú váhu, aby nebolo prijaté rozhodnutie majoritného akcionára. Akciová spoločnosť ako obchodná spoločnosť je kapitálovou spoločnosťou, preto aj rozhodujúci vplyv na riadenie tejto spoločnosti majú akcionári, disponujúci s rozhodujúcou časťou kapitálu.

Na podnet žalobcu podal podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky proti rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu. Žiadal napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že oboma rozhodnutiami bol porušený zákon a vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými prostriedkami.

Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že v prejednávanej veci nebolo sporné, že mimoriadne valné zhromaždenie bolo zvolané v rozpore s ustanovením § 184 ods. 2 Obchodného zákonníka, teda došlo k formálnemu procedurálnemu nedostatku, nakoľko mimoriadne valné zhromaždenie bolo zvolané a následne realizované osobami, ktoré na to neboli oprávnené. Takto kreované predstavenstvo pripravilo program rokovania, podklady a v poslednom rade poverený člen predstavenstva vykonal prezentáciu akcionárov,

konštatoval uznášaniaschopnosť valného zhromaždenia a viedol do zvolenia orgánov mimoriadneho valného zhromaždenia jeho rokovanie.

Ďalej uviedol, že sa nemôže stotožniť s právnym záverom konajúcich súdov, že síce pri príprave mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného došlo k porušeniu zákona v spojení s porušením stanov obchodnej spoločnosti, ale žalobca sa mohol zúčastniť na valnom zhromaždení, využiť svoje práva akcionára a hlasovať o jednotlivých uzneseniach, preto prijatím uznesení na valnom zhromaždení nedošlo k porušeniu akcionárskych práv žalobcu ako akcionára.

Dovolateľ je toho názoru, že ak došlo k pochybeniu pri zvolávaní, priebehu a prijímaní uznesení valného zhromaždenia spoločnosti, ktorých obsahom je nakladanie s majetkom, je toto konanie v rozpore so zákonom a stanovami, čím došlo k obmedzeniu práv akcionára podieľať sa na riadení spoločnosti – možnosť ovplyvňovať nakladanie s majetkom. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 434/2010, ktorým bol zrušený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 45/2008. V náleze ústavný súd vyslovil, že sa nemožno stotožniť s formalistickým výkladom ustanovenia § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka a vo vzťahu k splneniu kumulatívnej podmienky ustanovenej v § 131 ods.2 Obchodného zákonníka uviedol, že postačí preukázať, že v rozpore so zákonom, prípadne stanovami spoločnosti valným zhromaždením bolo prijaté rozhodnutie, ktoré vo vzťahu k programu valného zhromaždenia sa dotýkalo akéhokoľvek práva patriaceho akcionárovi a bolo by nadbytočné, v rozpore s právnou normou a aj v rozpore s uplatneným nárokom na takomto skutkovom základe tohto postihnutého akcionára skúmať, či jeho práva boli reálne porušené.

Ďalej poukázal na to, že predmetom rokovania mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného boli výlučne majetkové otázky, a to schválenie vkladu časti podniku žalovaného do základného imania dcérskej spoločnosti žalovaného N., a. s., L., v hodnote 1 000 000,-- eur, čo je zrejmé zo zápisu v obchodnom registri spoločnosti N., a. s., z 31. decembra 2010 a schválenie zmluvy o predaji časti podniku kupujúcej spoločnosti T., a. s., Č., za predajnú cenu 3 192 000,-- eur. Dovolateľ tvrdí, že nezákonne zvolané rokovanie valného zhromaždenia, na ktorého príprave a priebehu boli činné v podstate „samozvané“ osoby, nemôže vecne nesúvisieť s rozhodnutiami, ktoré boli na takomto rokovaní prijaté. Je preto

zrejme, že žalobca nemohol byť riadne pozvaný na rokovanie valného zhromaždenia, čím sa nemohol riadne podieľať na riadení spoločnosti a nemohol ani dostať riadne informácie o prerokovaných skutočnostiach, nakoľko neexistoval subjekt, ktorý by mu ich mohol riadne poskytnúť. Žalobca v dôsledku toho stratil možnosť ovplyvňovať prevádzkovú a finančnú činnosť žalovaného prostredníctvom zákonom predvídaného postupu orgánov spoločnosti – hlavne riadne zvoleného predstavenstva. Je zrejme, že v podstate „samozvané“ osoby navrhli akcionárom žalovaného prerokovať a následne schváliť závažné majetkové rozhodnutia, v dôsledku ktorých nepochybne mohlo dôjsť aj k potencionálnemu zásahu do majetkovej sféry žalobcu. Oba konajúce sudy tým, že vyslovili, že na evidentne nezákonne zvolanom valnom zhromaždení žalovaného nedošlo k obmedzeniu práv žalobcu ako akcionára, a to poukazom na absenciu vecnej súvislosti medzi porušením zákona a prijatými uzneseniami a skonštatovali, že žalobca by bol aj tak prehlasovaný majoritou, nesprávne posúdili základnú právnu otázku veci. Podľa dovolateľa v prípade nezákonne pripravovaného a zvoleného rokovania valného zhromaždenia a čiastočne aj jeho priebehu, ktorého predmetom sú otázky, týkajúce sa práv akcionárov, dochádza nevyhnutne aj k obmedzeniu práv akcionára podieľať sa zákonom a stanovami predvídaným spôsobom na riadení spoločnosti. Oba konajúce sudy preto po správne zistenom skutkovom stave veci, aplikovali síce správny právny predpis, ale tento nesprávne interpretovali a vyvodili nesprávne právne závery, čím vec nesprávne právne posúdili v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Prvostupňový súd v odôvodnení uviedol, že predmetnými uzneseniami nadobudli určité práva tretie osoby, u ktorých platí prezumpcia a vyvrátiteľná domnienka dobrovoľnosti nadobudnutia ich práv s poukazom na § 131 ods. 4 Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti dovolateľ podotkol, že uznesenie valného zhromaždenia sa považujú za platné až do okamihu právoplatného rozhodnutia súdu o jeho neplatnosti. V dôsledku ochrany dobrej viery tretích osôb citované ustanovenie chráni tieto osoby tým spôsobom, že práva nadobudnuté v dobrej viere tretími osobami nie sú dotknuté neplatnosťou uznesenia valného zhromaždenia. Základným predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je teda vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, pričom preukazovanie dobromyseľnosti tretej osoby, bude predmetom dokazovania až v ďalšom súdnom konaní. Súd v rámci tohto konania nemohol vzhľadom na petit žaloby riešiť dobromyseľnosť nadobudnutia práv tretími osobami, ako prejudiciálnu otázku.

Žalovaný vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že spoločnosť A., a. s., zanikla ako subjekt práva výmazom z Obchodného registra 1. septembra 2012. Právnym nástupcom sa v rovine právnej stala spoločnosť T., a. s., IČO: X.. Spoločnosť T., a. s., však nie je právnym nástupcom orgánov spoločnosti A., a. s. a nimi prijatých rozhodnutí ako takých, nemá žiadnu právnu kontinuitu s rozhodnutiami valného zhromaždenia spoločnosti A., a. s., konaného 27. decembra 2012. Status spoločnosti G., s. r. o., ako akcionára spoločnosti A., a. s., zanikol ešte pred zánikom tejto spoločnosti, a to 20. septembra 2011, kedy boli vyhlásené akcie emitenta A., a. s., vo vlastníctve spoločnosti G., s. r. o., za neplatné. Spoločnosť G., s. r. o., prevzala zo súdnej úschovy peňažnú sumu vo výške 2 457,50 eur ako výťažok zo speňazenia nových akcií, vydaných namiesto neplatných akcií spoločnosti A., a. s. Z uvedených dôvodov považuje mimoriadne dovolanie za právne neopodstatnené, lebo bolo podané po zániku spoločnosti A., a. s. Spoločnosť T., a. s., má len jedného akcionára spoločnosť A., a. s., a teda spoločnosť G., s. r. o., nie je akcionárom spoločnosti T., a. s., zlúčením s ktorou zanikla spoločnosť A., a. s.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas (§ 243g O. s. p.), na základe podnetu žalobcu, vec preskúmal bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods.3 O. s. p.) a dospel k záveru, že konanie je potrebné zastaviť.

Podľa § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých možno konať vo veci (podmienky konania).

Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1 prvá veta O. s. p.).

Podľa § 107 ods. 4 O. s. p., ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I, oddiel: Sa, vložka číslo 1550/V vyplýva, že spoločnosť A., a. s., Č., IČO: X., zanikla výmazom z obchodného registra 1. septembra 2012. Predmetom sporu je určenie neplatnosti uznesení valného zhromaždenia tejto zaniknutej spoločnosti. Z obsahu spisu je zrejmé, že už pred podaním mimoriadneho

dovolania žalovaná spoločnosť zanikla a tým zaniklo aj valné zhromaždenie, uznesenia ktorého sú predmetom sporu, preto nie je možné pokračovať ďalej v dovolacom konaní. Nedostatok právnej subjektivity žalovanej spoločnosti je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, pre ktorý nie je možné v konaní pokračovať a potrebné je dovolacie konanie zastaviť podľa § 243c v spojení s § 104 ods. 2 O. s. p.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. februára 2014

JUDr. Anna Marková , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová